

Csongrád-Csanád Vármegyei Kormányhivatal

A termelési hulladékkal kapcsolatos feladatok

A hulladékgazdálkodást érintő jó
gyakorlatok, tapasztalatok
hatósági szemszögből

Katona Csaba főosztályvezető

Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály

Alapelvek, hulladékhierarchia

- A hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény (Ht.) megfogalmaz alapelveket: pl. megelőzés elve, közelség elve, szennyező fizet elve, kiterjesztett gyártói felelősség elve.
- A Ht. alapján a hulladék képződésének megelőzésére kell törekedni, a prioritási sorrend ezért a következő:
 - a hulladékképződés megelőzése,
 - a hulladék újrahasználatra való előkészítése,
 - a hulladék újrafeldolgozása,
 - a hulladék egyéb hasznosítása, így különösen energetikai hasznosítása,
 - a hulladék ártalmatlanítása.
- A hulladék fogalma elsőre nem tűnik egzaktnak: „bármely anyag vagy tárgy, amelytől birtokosa megválnak, megválni szándékozik vagy megválni köteles”.
Lényeges a birtokos szándéka, ha már nem tudja a termelésbe visszaforgatni, vagy eredeti funkciójára használni.

Milyen feladatok vannak a hulladékkal?

1. Szakértőt alkalmazni
2. Besorolni
3. Nyilvántartani
4. Gyűjteni
5. Átadni
6. Adatot szolgáltatni
7. Tervezni

1. Szakértő

- Minden szakterületen szakértőt érdemes alkalmazni: könyvelés, logisztika, gyártás, gépek üzemeltetése – a környezetvédelem, ezen belül a hulladékgazdálkodás is igényli a szakértőt.
- A környezetvédelmi megbízott alkalmazásának feltételéhez kötött környezethasználatokról szóló 93/1996. (VII. 4.) Korm. rendelet alapján a felsorolt tevékenységek esetében kötelező környezetvédelmi megbízottat foglalkoztatni. – Nem kell telepenként.
- A környezetvédelmi megbízott alkalmazási és képesítési feltételeiről szóló 11/1996. (VII. 4.) KTM rendelet határozza meg a környezetvédelmi megbízott végzettségére vonatkozó előírásokat.
- Bizonyos kérelmeket (előzetes, IPPC, hulladékgazdálkodási) a mérnöki kamaráknál bejegyzett szakértői jogosultsággal rendelkezők készíthetnek csak el – 297/2009. (XII.21.) Korm. rendelet.

Üzemeltetés → Szakértelem hiánya → Problémák

2. Hulladék besorolása

- A termelő feladata a hulladék besorolása (Ht. 63. § (1) bekezdése)
- Az átvevő javaslatot tehet, de nem az ő felelőssége, nem is ő dönthet (talán csak a hulladékgazdálkodási engedélyéhez akarja igazítani a termelő besorolását).
- A 72/2013. (VIII. 27.) VM rendelet alapján kell besorolni a hulladékot:
 - hulladékképződést eredményező tevékenységnek megfelelő főcsoport
 - hulladékképződést eredményező tevékenységnek megfelelő alcsoport
 - a hulladék hatszámjegyű kódja határozza meg a hulladékot, a „*” végződés a veszélyes hulladékot
 - 99-es végű csak indokolt esetben (pl. 120199 – gyártási darabos fémhulladék)
- Nem az anyagminőség számít tehát elsődlegesen, hanem a keletkezéshez kapcsolódó technológia.
- Ugyanazon a telephelyen több technológiát is alkalmazhatnak akár a gyártásban, akár a kiegészítő tevékenység során (pl. TMK műhely, iroda, zöldfelület karbantartás), így a hulladékokat is több főcsoportba kell besorolni.

3. Nyilvántartás

- A hulladékkal kapcsolatos nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségekről szóló 309/2014. (XII. 11.) Korm. rendelet alapján minden termelőnek nyilvántartást kell vezetni a keletkező hulladékokról. Kivétel a közszolgáltatónak átadott hulladék (rendelet 3. § (6) bekezdés b) pontja)
- A nem veszélyes hulladékokról minimum hetente kell a nyilvántartást vezetni, kivéve az IPPC engedély esetében, mert akkor napi rendszerességgel kell vezetni (rendelet 4. § (4)-(5) bekezdése).
- A veszélyes hulladékról napi rendszerességgel kell a nyilvántartást vezetni.
- A veszélyes hulladék esetében a nyilvántartást elektronikusan kell vezetni (Ht. 65. § (1a) bekezdés).
- A nyilvántartás tartalmi elemeit a rendelet mellékletei tartalmazzák:
 - hulladékonként kell vezetni,
 - alapadatok,
 - nyitómennyiség – keletkezett mennyiség – átadott mennyiség – göngyöltett mennyiség - zárómennyiség,
 - minden mozgáshoz dátum,
 - átvevő adatai: név, KÜJ, KTJ.

4. Gyűjtés

- Alapvető követelmény, hogy a gyűjtés során biztosítva legyen a környezet védelme, szennyezés ne alakulhasson ki.
- Alapvetően a keletkezéstől számított 1 évig lehet gyűjteni a hulladékot, amihez nem kell külön hatósági engedély (Ht. 12. § (1) bekezdés).
FONTOS:
 - a keletkezéstől kell számítani az időt,
 - csak az ott keletkezett hulladék gyűjtésére nem kell engedély,
 - ha más telepen/kivitelezésen keletkezett a hulladék, hiába azonos a birtokos, a gyűjtéshez is kell engedély.
- A keletkező hulladékot egymástól elkülönítetten kell gyűjteni – oka: ne keveredjen, könnyebben lehessen hasznosítani – így kevesebb költségbe kerül a kezelése (Ht. 12. § (4) bekezdés és 54. § (3) bekezdés).
- A gyűjtés a telephelyen történhet munkahelyi és/vagy üzemi gyűjtőhelyen is (az egyes hulladékgazdálkodási létesítmények kialakításának és üzemeltetésének szabályairól szóló 246/2014. (IX. 29.) Korm. rendelet).

4. Gyűjtés

A munkahelyi gyűjtőhely:

- a keletkezés helyén kerül kialakításra,
- nem kell önálló helyiség, elegendő felfesteni a helyét,
- egy telepen több is lehet az egyes gyártó, karbantartó, szociális részeken,

Előnye: egyszerűbb, nem kell üzemeltetési szabályzat ↔ Hátránya: csak félévig lehet itt gyűjteni

Az üzemi gyűjtőhely:

- kialakítását tekintve önálló épület vagy helyiség,
- az odavezető út és a gyűjtőhely aljzata szilárd, egybefüggő, veszélyes hulladék esetén vízzáró,
- körül kell keríteni, zárható legyen, táblával jelölni,
- ha csapadékvízzel érintkezik a hulladék, akkor tisztítani kell a csapadékvizet, valamint szigorúbb rétegtrend szükséges (rendelet 2. számú melléklete) – egyszerűbb a fedett kialakítás,
- üzemeltetési szabályzatot jóváhagyásra meg kell küldeni a területi hatóságnak.

Előnye: egy évig lehet itt gyűjteni ↔ Hátránya: komplikáltabb kialakítás, üzemeltetési szabályzat

4. Gyűjtés

- Közös szabályok a gyűjtés során:
 - elkülönített gyűjtés,
 - veszélyes hulladék esetében hulladéknak ellenálló edényzetben,
 - edényzetek feliratozása,
 - megközelíthetők legyenek az edényzetek.
- Egy telephelyen egyszerre lehetnek munkahelyi gyűjtőhely(ek) és üzemi gyűjtőhely is. Ekkor a munkahelyi gyűjtőhelyekről az üzemire kell átvinni a hulladékot a telepről történő kiszállításig, azonban a félév és egy év nem adódik össze, a keletkezéstől számított egy éven belül át kell adni a hulladékot.
- Alapvetően az üzemeltető dönti el, hogy munkahelyi gyűjtő(ke)t és/vagy üzemi gyűjtőhelyet alakít ki a telephelyén.

5. Átadás

- A keletkező hulladékot engedéllyel rendelkezőnek lehet csak átadni.
- A birtokosnak meg kell győződnie arról, hogy az, akinek átadja a hulladékát, megfelelő hulladékgazdálkodási engedéllyel rendelkezik:
 - területi hatály
 - időbeli hatály
 - HAK kód szerepel-e az engedélyben.
- Ha csak szállítja a hulladékot, akkor addig a termelőé a hulladék, amíg át nem veszi a kezelő (SZ-jegy).
- Helyben meg kell kapni a papírt az átvételről, elszállításról.
- A koncesszori körbe nem tartozó hulladékok esetében 2023. július 1. után is megmarad az átadásra vonatkozó felelősség.

6. Adatszolgáltatás

- A 309/2014. (XII. 11.) Korm. rendelet alapján adatot kell szolgáltatnia egy termelőnek, ha a keletkezett és birtokolt hulladék mennyisége tárgyévben meghaladja a következő értékeket (rendelet 11. § (2) bekezdés):
 - veszélyes hulladék esetében 200 kg,
 - nem veszélyes hulladék esetében 2000 kg,
 - nem veszélyes építési-bontási hulladék esetében 5000 kg.Ha valamelyiket meghaladja, akkor minden hulladékról kell adatot szolgáltatni.
- A keletkezett hulladékok esetében az adatszolgáltatás határideje a tárgyévet követő év március 1.
- Az adatcsomag ellenőrzésénél az ügyfél-hatóság ugyanazt a hibalistát látja, így érdemes benyújtás előtt tisztázni a hibákat.
- PRTR adatlapot akkor kell csatolni, ha a 166/2006/EK rendelet I. számú mellékletébe tartozó tevékenységet végeznek és a telepről kiszállított mennyiség meghaladja veszélyes hulladék esetében a 2 tonnát, nem veszélyes hulladék esetében a 2000 tonnát (EK rendelet 5. cikk (1) bekezdés b) pontja).

Problémákra néhány példa

- Felújítás során keletkező építési-bontási hulladék, földhulladék sorsa, hosszú ideig tartó gyűjtése.
- Nem a keletkezés helyén történő hulladékgyűjtés – kivitelezés helyszínéről más ingatlanra/saját telephelyre történő beszállítás.
- Év végére megrendelt hulladékelszállítások – csúszás miatt éven túli gyűjtés.
- A nyilvántartásba a keletkezés adatai is kellenek, nem csak az elszállításkor kell rögzíteni az adatokat – a nyilvántartásnak az aktuális helyzetet kell tükröznie.
- A hulladék megfelelő besorolása a keletkezés tevékenysége/technológiája szerint.
- Nincs üzemi gyűjtőhely, de csak évente szállítják el a munkahelyi gyűjtőhelyről a hulladékot a féléves időkorlát helyett.
- Az adminisztrációs jellegű jogsértés bírsága is 200 eFt, de a többi jogsértés a hulladék tömege alapján kerül megállapításra egy 22 éves jogszabály alapján és könnyen 10 mFt fölé is emelkedhet, felső határ nincs.

7. Tervezés

- A folyamatot egészében kell kezelni, így nem csupán jogszabályi előírás, hanem saját érdek is a megfelelő szakember segítsége.
- További fejlesztési lehetőségek, hulladékszegény technológiák, modern gépek használata.
- A megfelelő adatok, lehetőségek birtokában a gyártás optimalizálható, a selejt mértéke csökkenthető.
 - ↓
több termék
 - ↓
kevesebb hulladék
- A körforgásos gazdálkodás során a primer nyersanyagok egy része kiváltható másodnyersanyaggal, amely a költségeket is csökkentheti.
- A területi környezetvédelmi, hulladékgazdálkodási hatóságok engedélyeket bírálnak el, tehát a tervezés alapvetően a megrendelő-tervező feladata – a hatóság egyeztetés céljából rendelkezésükre áll.

Köszönöm a figyelmet!

2023. május 11.